

N:o 19.

Redaktör och utgifvare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Kammakaregatan 50, n. b.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 2 December 1895.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspris beräknas efter rutor
af visst antal petittrader.

15. Årg.

Franz Rummel.

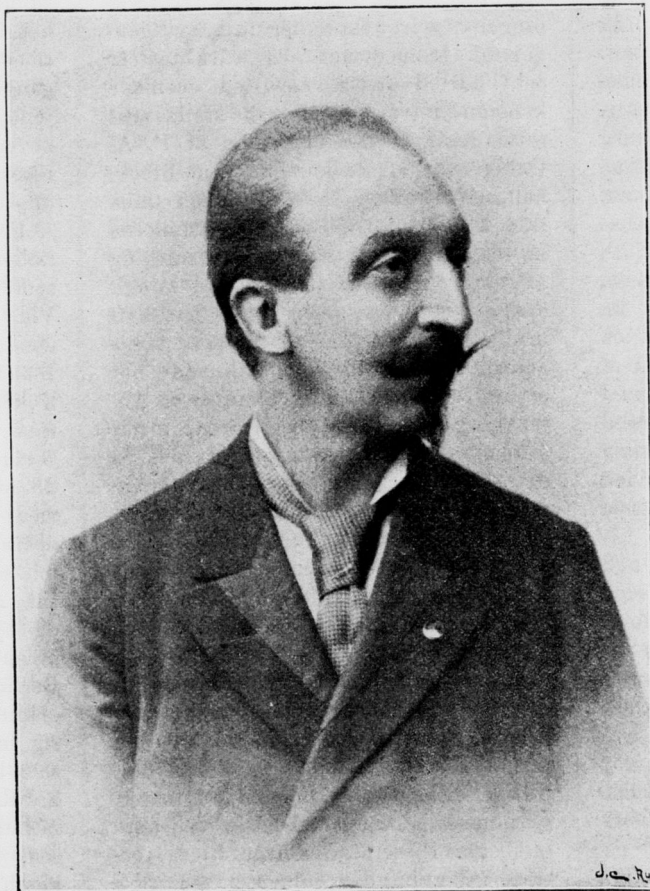
Det är i vår tid godt om piano-virtuoser och det är svårt att bestämma rangskilnaden dem emellan, ordnande dem i nummer-följd efter graden af deras förmåga, men man kan reda sig ur denna svårighet med att ordna dem i vissa klasser efter deras olika egenskaper och bestämma såsom »förstklassiga» dem, som med fullt behärskaande af teknik och litteratur tillika äro sanna och nobla i uppfattning och föredrag. Till dessa pianister kan man räkna hr Franz Rummel, hvars bekantskap vi här först fingo göra 1889, då han liksom nu lät höra sig å två symfonikonserter på kungl. operan, den 30 mars och 4 april, samt derefter å ett par egna konserter i Musikaliska akademiens stora sal. Hans glänsande virtuositet, gedigna och ädla konstnärlighet hade vi då tillfälle att här framhålla. I Norge, der hr Rummel samtidigt konserterade, väckte han lika stor beundran som hos oss. Efter hans uppträdande i Kristiania meddelar Nordisk Musik-tidende en träffande karakteristik öfver konstnären i följande yttrande.

»Med all sin ytslagna tekniska färdighet, som leker med de största svårigheter, är Franz Rummel först och främst

musiker ända ut i fingerspetsarne. Man nästan ser det på honom, när man har honom framför sig vid flygeln. Ej så mycket som en blick ut i salen, så länge musiken varar, äfven om han har pauser nog, medan orkestern arbetar ensam, — än mindre något tecken till koketterande med åhörarne, hvartill så många virtuoser göra sig

skyldiga. Rummel har stadigt blicken fäst på tangenterna och är uppenbart djupt inne i musiken, långt borta från tanken på konsert eller tribun, när han spelar. Han gör intryck af att vara en i hög grad allvarlig konstnär, som menar sällsynt ärligt med sin konst och ej tager hänsyn till något annat än sin pligt emot denna.

Förmågan att intränga uti en komposition och blotta dess innehåll på fullt konstnärligt sätt är utan tvifvel det mest karakteristiska hos Rummel. När man ser och hör honom spela får man ett bestämdt intryck af en helt ovanlig konstfärdighet och smidighet, som denne man råder öfver, icke blott manuellt utan äfven andligen. Det rent temperamentsmessiga kan stundom hos Rummel träda i bakgrunden för begrundandets finhet och skarp-sinnighet, som han synes mest lägga an på eller som snarare ligger hans natur och förmåga närmare. Och likväl flammar det ofta till i Rummels spel, så att man inom sig gör konstnären en tyst afbön för den tanken om honom; han är så långt ifrån att vara den prosaist, som man ibland kunde tro honom vara, att han tvärtom förmår gifva oss den skäraste poesi, när »anden» faller på honom. Kort sagdt: Franz Rummel är en mycket betydande pianist, förnäm och ej i minsta grad kokette-

Franz Rummel.

rande med sin konst utan sund och äkta allt igenom, en konstnär, som förmår att undervisa med sitt spel men på samma gång skänka glädje och njutning.»

Franz Rummel är född i London den 11 januari 1853 af tyska föräldrar. Den första musikundervisningen erhöill han af sin mor och sedan af fadern, Josef Rummel (född 1818, död 1880 i London), en ypperlig pianist, som länge bodde i Paris och derefter i London, bekant äfven som kompositör till salongsmusik för piano. Efter fylda 14 år sändes Franz Rummel till Louis Brassin i Bryssel för att fullkomna sig i pianospelet och stannade hos honom tills han ernått sin fulla utbildning. År 1869 var han i Brassin's privatklass, och bland fyra lärjungar tillerkändes han de två första priserna för teknik och uppfattning. År 1871 erhöill han enhälligt och under stor utmärkelse första priset vid konservatoriet i Bryssel. Sedan spelade han offentligt några år i Belgien, Holland, England, Frankrike och tyska Rheinländerna. På hösten 1878 reste han till Amerika, der han firade stora triumfer och hvarifrån han 1881 som sin maka hemförde en dotter till Sam. Morse, den elektriska telegrafens bekante uppfinnare. Rummel slog sig nu ned i Berlin, der han en tid var förste lärare vid Sterns och Kullaks konservatorier. Han lemnade emellertid sina lärarebefattningar, emedan de togo hans tid för mycket i anspråk och hindrade honom från konsertresor. År 1886 begaf han sig åter till Amerika, der han i fem månader konserterade, lät sedan höra sig i Petersburg och besökte skandinaviska länderna förut nämnda år samt äfven Holland, Österrike, Belgien, England och Skottland. Året efter besöket här, 1890, gjorde han en ny färd till Amerika och återkom ej till Europa förr än 1892. För närvarande är konstnären bosatt i Dessau, der han nyligen af hertigen af Anhalt blifvit utnämnd till riddare af »Kunst- und Wissenschafts orden». Herr Rummel är sedan sitt förra konserterande i Skandinavien riddare af Dannebrogorden och Vasorden.

Herr Rummel annonserar till den 2 december en »afskedskonsert», men om han ock dermed för denna gång, under närvarande uppsjö på konserter, säger oss farväl, hoppas vi att han i en snar framtid åter gör oss ett besök och låter oss å nyo njuta af sitt gedigna, förträffliga pianospel, helst då, liksom nu, å k. operan i verk med orkester, i hvilka hans eminenta förmåga gör sig bäst gällande.

Herr Rummel lär, såsom vi hört, efter sitt konserterande här i hufvudstaden komma att låta höra sig å konserter i landsorten.

Anteckningar om Stora teatern i Göteborg och Vasateatern i Stockholm

af

Johannes Svanberg.

Anteckningar om Stora teatern i Göteborg 1859—1893, med en inledning af Karl Warburg. (Göteborg, Handelstidningens aktiebolags tryckeri 1894.) Pris kr. 2,50.

Anteckningar om Vasateatern 1886—1895. (Stockholm, Gust. Carlsons bokhandel, i distribution.) Pris kr. 1,50.

Kort efter den förstnämnda bokens utkomst, blef densamma anmäld i denna tidning, ehuru det då endast kunde ske helt knapphändigt. Vi lofvade emellertid att återkomma till utförligare omnämnande af den intressanta boken, men ha ej förr än nu kunnat infria löftet. Det är dock så mycket mera lämpligt att nu göra det, som ännu ett arbete i samma väg utkommit af samme författare, såsom ofvan synes. För någon större vidlyftighet i en sådan anmälning egnar sig likväl icke utrymmet i denna tidning, om ock det tillhör ett sådant fackorgan att påpeka arbeten af det slag som dessa hr Svanbergs böcker.

Den öfriga pressen har varit enig om att tillmäta hr Svanbergs »Anteckningar» stort värde för fullständiggandet af kännedomen om våra teatrar och dervid äfven om den sceniska konsten i vårt land och ställa med rätta dessa böcker vid sidan af F. A. Dahlgrens »Anteckningar om Stockholms teatrar». Dessa upptaga tiden från 1737 till 1863 och konstvännerna ha begärligt längtat efter fortsättning af detta verk, särskildt hvad kungl. operan beträffar, men ingen har haft mod eller kompetens att fortsätta dessa anteckningar, och något liknande har ej utgifvits, förr än hr Svanbergs Anteckningar om Göteborgs Stora teater utkommo och vittnade om att det på detta fält fins en arbetare, hvars framträdande kan heltas med stor tillfredsställelse, helst som framstående förmåga och samvetsgrannhet röjas i hans verk. Anteckningarna om Vasateatern röra en oss närmare liggande tid och omfatta endast 10 år, hvarför ock denna boks omfång är blott 100 sidor, då Göteborgs-teaterns historia är dubbel så omfångsrik och behandlar en tid af 34 år. Vända vi oss nu först till boken om Göteborgs Stora teater, så innehåller denna att börja med uppgift om »Pjeser, gifna från Stora teaterns invigning den 15 september 1859 till och med spelåret 1888—89. Der efter följer en afdelning, som upptager de trupper eller enskilda, af hvilka föreställningar (pjeser, konserter etc.) gifvits från 1859 till 1891. Derpå

följer ett bihang, upptagande tiden till 1893. Att uppräknade de 33 trupper eller teaterföreståndare, som verkat vid teatern, blefve för omständligt, och ännu mindre kunna alla enskilda konsertgifvare etc. omnämnas. Hvad vi här egentligen ha att fästa oss vid, är hvad som rör teaterns musikföreställningar och bland dessa hufvudsakligen pjeser, som icke eller mera sällan gifvits å någon annan teater, särskildt under den ifrågavarande perioden. I detta hänseende erbjuda gästföreställningar af utländska operasällskap det mest anmärkningsvärda, och bland dessa de, som under teaterns första årtionde uppfördes af Van der Ostens sällskap 1861—62 och 1862—63 samt af Gaudelius' 1864—65 och 1865—66. Emil van der Ostens sällskap uppträdde, som man torde minnas, efter sista Göteborgs-sejouren å Cirkusteatern å Djurgården, der från den 14 maj till 22 juni 1863 gäfvos 16 föreställningar, vid hvilka uppfördes »Hvita frun», »Czar och timmerman», »Nattlägret i Granada», »Fidelio», »Fra Diavolo», »Zampa» och »Friskytten». Bland personalen erinra vi oss särskildt den duktiga koloratursångerskan, primadonnan Frieda Beck-Weixelbaum och hr Max Weiss, komikern, som sedan några år var fästad vid vår operascen.

Af van der Ostens Göteborgs-reper-toar påpeka vi särskildt Donizettis »Belisario», Rossinis »Otello», Bellinis »Puritanerna», Lortzings »Vapensmeden från Worms», Bellinis »Sömn-gångerskan», Mozarts »Teaterdirektören», Balfes »Zigenerskan». Den 30 november 1865 gafs »Norma» såsom recett för fru Michaeli, som tio gånger uppträdde som gäst hos hr Gaudelius.

Ferdinand Strakosch förde 1869 ett italienskt operasällskap till Göteborg, som uppträdde från 7 mars till 8 maj. Vid dess sista föreställningar gästade den utmärkte altsångerskan Luisa Cari. Bland truppens sujetter må nämnas fröken Amande Holmberg, Eliza Domasi, hrr Sabbatini, Castelli, Garcia, Guadagnini. Från 1 sept. 1869 till 28 mars 1870 uppträdde Strakosch der med »svenskt dramatiskt och italienskt operasällskap», hvilket senare hade till förste kapellmästare Carl Patti, en bror till Adelina och Carlotta. Några af de nyssnämnda artisterna medverkade äfven nu. Artister från k. operan i Berlin, 5 damer och 5 herrar, under ledning af Conrad Behrens, läto höra sig här från 11 juni till 1 juli 1873; som kapellmästare vid detta fungerade hr Richard Henneberg, och som gäst biträdde några gånger Oscar Arnoldson. Under ledning af Maurice Strakosch gästade å teatern 25 och 26 juni 1874 medlemmar af italienska operan i Paris: signororna Donadio, Montoya och Grassi samt hrr Bergamaschi, Benfratelli och Fiorini. Artister från Stockholms k. opera ha gifvit representa-

tioner å Göteborgs Stora teater 1867, 68, 71, 72, 73 och 79.

Sedan Stora teatern 1871 blifvit såld på exekutiv auktion och inropad af kakelugnsmakaren August Rignér, skötte denne ledningen af teatern 1874—80, bildande egen teatertrupp med hr J. G. Gustafsson som scenisk instruktör. Under denna tid uppfördes flera operor, bland hvilka må nämnas Aubers »Första lyckodagen» och »Marco Spada», enaktsoperetterna »Qvarnvargen» af Vincentini och »Trollflöjten» (»Le fife enchanté») af Offenbach samt »Crispinos giftermål» af I. Dannström, hvari fröken Vendela Andersson gjorde sin första scendebut den 28 nov. 1878.

Under impresarion Th. Herrmanns ledning gafs i april 1878 tre operaföreställningar, deribland »Trubaduren» med fyra gäster, som sjöngo hvar sitt språk, fröken Signe Hebbe italienska, fru Emma Achte finska, hrr Leon. Labatt tyska och Fr. Arlberg svenska. Hr Herrmann presenterade här samma år den 11-årige violinvirtuosen Maurice Dengremont, vid hvars konserter pianisten fröken Alice Lindberg och hr Fr. Arlberg biträdde. Några musikpjäser framförda af svenska teaterföreståndare må äfven framhållas. Så af Stjernström: »Byspelmannen» (1859) af Offenbach; af Lindmark: »Herdarne eller Amors skälmstycken» af Offenbach; Andersson-Åhman-Pousette: »Dagen gryr» af Hedberg, med musik af Aug. Söderman, »Döddoktorn» af Ricci, »Svantehvits dotter» med musik af Aug. Meissner (1864—67) — detta romantiska skådespel af W. Bruun med musik af Ramsö uppfördes sedan 1872; af Roos: Struwers »Ondsinta hustun» (1860); af Bosin och Tivander: »Sotargossarne» (»Les petit Savoyards») och »Slottet Montenero» af Dalayrac; af Zetterholm: Isouards »Cendrillon», Rossinis »Don Bruschino», »Kung Midas», enaktsoperett af F. Barbier; Boieldieus »Kalifen i Bagdad» och Isouards »De löjliga mötena», gifna af Selinder i början 1860-talet, höra ock till forntidsrepertoaren. Om konsertväsendet få vi yttra oss helt kort. För Göteborgs »Musikförenings» konserter å teatern redogöres från 1870, då sällskapet den 17 december firade en minnesfest med anledning af 100:e årsdagen af Beethovens födelse; vid denna fest biträdde bland andra frökn. Hilda Thegerström och Elfrida Andrée. Stockholms-operans artister konserterade ej sällan i Göteborg; så t. ex. 1864 fru Michaëli med biträde af en »musikalskarinna», som ej var någon annan än fru Euphrosyne Abrahamson (född Leman, död 1869), den utmärkta operasångerskan, som genom giftermål fäst i Göteborg, der stundom lemnade biträde med sin stora talang, särdeles vid välgörenhetsföreställningar. Beträffande främmande konstnärer omtala anteckningarna konserter af Carlotta Patti (1868), Z. Trebelli (1875, 77,

79, 80, 81), Ole Bull och paret Joachim (1875), Emma Thursby (1881), Rubinstein (1884), Ter. Tua (1884—85), Sofi Menter, Ysaye, Mierzwinski, Lucca och Judic (1886). Af svenska konserterande artister nämna vi blott Mathilda Eneqvist (1871) och Kristina Nilsson-Rouzaud (1876).

Härmed nödgas vi sluta redogörelsen för dessa i många hänseenden intressanta anteckningar och i största korthet nämna något om den andra boken.

»Anteckningar om Vasateatern 1886—1895» meddela efter en inledning redogörande för teaterns uppkomst, egare och innehafvare en periodiskt indelad personalförteckning öfver alla som medverkat vid Vasateatern från teaterns invigning den 30 oktober 1886 till och med spelåret 1894—95, dels som anställda vid teatern och dels som gäster, så väl skådespelare och skådespelerskor som kapellmästare, orkestermedlemmar och tjänstemän samt matiné- och soarégifvare.

Derefter följer en omsorgsfullt gjord förteckning öfver de pjäser, som givits under samma tid, innehållande i noter de uppförda styckenas förhistoria (så vidt de haft någon!) å andra Stockholms-teatrar, dermed fyllande en lucka i hufvudstadens teaterhistoria.

Stort intresse erbjuder äfven det med stöd af utgifvarens egna rikhaltiga samling af biografimateriel sorgfälligt utarbetade namnregistret, upptagande ej blott alla de sceniska artister, som uppträdt å Vasateatern, utan äfven sådana, som medverkat i på denna uppförda stycken, hvilka förut givits å andra scener. Vidare förekomma i detta namnregister biografiska uppgifter om dramatiska skriftställare, dock endast svenska, en afdelning af boken, upptagande en tredjedel af densamma, hvarigenom utgifvaren kunnat fördelaktigt dokumentera sig som en grundlig forskare på vår senare teaterhistorias biografiska område.

Följetong.

En furstlig konsertgifvare.

Af H. Mund.

Då jag för 25 år sedan i augusti månad från Saratow öfver Samara, Kasan, Nischni-Novgorod och Moskva återvände till Petersburg, oviss om hvad jag under påföljande vinter skulle företaga mig, huruvida jag skulle stanna kvar i det högeligen intressanta Petersburg eller vända tillbaka till mitt tyska fädernesland, fann jag i »Deutsche Petersburger Zeitung» en annons af följande innehåll:

»För två konserter i Nischni-Novgorod sökes en tonkonstnär, som eger

förmåga att från orkesterpartituret ackompanjera på piano några ryska körer. Närmare upplysningar meddelas hotell Moskva nr 3.»

Ingenting var naturligare än att jag beslöt anmäla mig dertill, ehuru jag hyste en viss farhåga att icke rätt gå i land med saken, emedan det ej är så lätt för en tysk att fullkomligt exakt ackompanjera de ryska nationalsångerna med deras ofta vexlande rytmer. Emellertid begaf jag mig följande dag till hotellet och frågade portiern, hvem som bodde på nr 3. Vördnadsfullt lyfte mannen på mössan och sade med en ton af allvar och stolthet: »furst Galitzin». Jag bad honom anmäla mig, i det jag på ryska sökte göra begripligt för honom, att jag kom i anledning af en annons i den »tyska tidningen». Anmälningen var snart gjord, och ett par minuter senare stod jag inför furst Galitzin. Jag sade, att jag kom med anledning af en annons och var redo att fara till Nischni-Novgorod. Fursten satt i en länstol vid skrifbordet, jag stannade på vederbörligt afstånd. Han bjöd mig att börja med icke sitta ner, utan tog först reda på hvem jag var och hvarifrån jag kom. Sedan jag meddelat honom, att jag förr varit en gunstling hos kung Georg af Hannover, under vintern 1866—67 tjänstgjort som kör- och musikdirigent vid stadsteatern i Leipzig, derefter kommit till Petersburg och på rekommendation af Alexander Dreyschock (då anställd vid konservatoriet i Petersburg) fått en befattning i Saratow, der jag emellertid ej kunde stanna på grund af åtskilliga missförhållanden, syntes fursten ganska tillfredsstäld och bad mig taga plats i en länstol helt nära intill honom. Derefter tog furst Galitzin till ordet. Han började på tyska meddela mig närmare om konserten; jag märkte dock, att mitt modersmål besvårade honom. Plötsligen afbröt han samtalet, besinnade sig en stund och yttrade derpå hastigt till mig: »*Sans doute, vous parlez français, monsieur?*» — Jag svarade, under det jag sittande böjde mig framåt: »*Oui, monseigneur*», hvarefter fursten syntes mycket förnöjd och flyttade sig närmare mig. Derpå berättade han — naturligtvis talande franska derefter —, att han hade för afsigt att under den världsberömda årsmarknaden i Nischni-Novgorod gifva två konserter med sin blandade kör. I denna stad fanns emellertid ej någon god orkester, därför måste några nummer ackompanjeras på piano. Resan skulle taga en tid af åtta dagar (från Petersburg till Nischni-Novgorod åtgick en tid af fyrtio timmar på jernväg) och repetitionerna skulle försiggå i hans hus i Moskva; vidare skulle han för de två konserterna betala mig 100 silfverrubel äfvensom alla hotell- och reseomkostnader. Då han slutat, frågade han mig, om jag var nöjd der-

med, hvarpå jag naturligtvis svarade ja. Derefter bad mig fursten, att jag två dagar derefter skulle infinna mig på Moskvastationen för att till en början resa till Moskva.

Den furstliga audiensen var slut, jag rekommenderade mig, och då jag nere på gatan bland andra vanliga människobarn återkallade i minnet hela samtalet, visste jag verkligen icke riktigt, hvad jag skulle tänka om furst Galitzin och konsertresan. Jag stälde därför mina steg så fort jag kunde till en i närheten boende dam bland mina bekanta, fru von S., hvilken såsom bosatt i Petersburg nog kunde till alla förhållanden derstädes och sålunda borde kunna ge mig förklaring öfver den här saken. Här fick jag veta, att furst Galitzin var en verklig rysk furste, som i Ryssland, Tyskland, Frankrike, Schweiz etc. förlösat sin enorma förmögenhet och nu förtjänade pengar med att gifva konserter. Dermed var jag fullkomligt lugnad och infann mig till det bestämda tåget vid Moskvastationen. Då jag beträdde bangården, kom en ung man (ryss från hjessan till hälen) emot mig och bad höfligt, att jag skulle stiga in i samma kupé som han. Jag frågade, om han visste hvem jag var och hvart jag ämnade mig; af hans svar förstod jag, att han var nog underrättad om allt, och följde honom.

Tåget satte sig strax derefter i rörelse, och jag började efterforska hvem jag hade att göra med. Den unge mannen var furst Galitzins kormästare, och hela kören, bestående af män och gossar, befann sig äfven på tåget. Den galizinska kören hade nyligen medverkat på flera konserter i Pawlowsk — en förlustplats för aristokraterna och de förmögnare klasserna, i närheten af Petersburg —, och fursten sjelf hade med egen hög hand dirigerat körnumren. Med detta tåg måste nu hela körpersonalen återvända till Moskva för att sedan resa vidare till Nischni-Novgorod. Jag började allt mer hysa förtroende till furst Galitzins musikaliska kapacitet. Jag vill också nämna, att jag under resan fick höra af kormästaren, att fursten var gift, men att furstinnan skiljt sig ifrån honom och med en deras son om åtta år bodde på sina gods i det inre af Ryssland.

Då vi efter ungefär 24 timmar ankommo till Moskva, stodo vid bangården två omnibusar att hämta mig, kormästaren och sångarpersonalen, hvar efter vi fördes till furstens hem. Vi körde in på gården till en verklig slottsruin; sidobyggnaderna till höger och vänster, hvilka tjänat till bostad för tjänstepersonalen och stall för hästarna, beboddes nu af smeder och fattigt folk. Hela hufvudbyggnaden var förfallen och smutsig. När vi stego upp för den breda stentrappan märkte jag att i nedra och första vå-

ningen stora sigill hade varit fästade på dörrarne. Endast i andra våningen hade fursten ett stort och vackert men enkelt möbleradt rum för sin egen räkning äfvensom ett litet för kormästaren. Följande dagen skulle furst Galitzin komma till repetitionen, därför hade jag naturligtvis brått att så fort jag kunde skaffa mig partituren af kormästaren. Då i hans rum äfven befann sig ett gammalt taffelpiano kunde jag ge fritt lopp åt mina musikaliska känslor. Under öfvandets och studerandets bad jag kormästaren (som också var en dugtig bassångare) att noga angifva för mig furstens tempi, och under det vi samspråkade härom satte sig plötsligen kormästaren bredvid mig vid pianot, och nu spelade vi partituret fyrehändigt, hvilket gick förträffligt. Jag kände mig lycklig öfver att ha fått ett så säkert stöd i fråga om användande af de rätta tempi.

Kormästaren var till min stora förmöjelse en mycket välvillig person, och därför kunde vi efter två timmars öfning känna oss säkra på att allt skulle gå bra. Bland de stycken, som skulle gifvas, var äfven en komposition af fursten, af hvilken jag snart fann att jag hade att göra med en verkligt musikkbildad man. Beklagligen skulle just denna hans egen komposition blifva olycklig för mig. På förhand tog jag närmare besked om körens organisation. Denna bestod af ungefär 25 gossar och 16 män af lägre klasser. Dessa personer måste ha vackra röster, blefvo af kormästaren vederbörligen musikaliskt utbildade och fursten gaf dem sedan en mindre lön samt bostad, kost och kläder af samma slag för dem alla. Om någon af dem begick något fel i afseende på ätande eller hufvudsakligen drickande, såsom det nog ofta hände på någon af de många ryska festdagarne, så blef denne genast afskedad, ty prygel kom icke mer i fråga. Bland militärer kunde ej råda strängare tukt och ordning, än fallet var med dessa furstliga sångare. När man på aftonen skulle gå till hvila tilldelades mig af helt enkelt skäl den äran att icke allenast ensam få soffa i furstens rum utan att till och med ligga i hans egen säng. Denna stod i det stora rummet bakom en skärm och var förmodligen den enda han hade att förfoga öfver.

Följande morgon begaf jag mig tidigt in i kormästarens rum och fursten anlände snart. På lördagen klockan elfva förmiddagen var repetition; en qvart förut kallade mig fursten till sig, lemnade mig partituren och bad mig läsa igenom dem under det kören sjöng, hvarpå jag svarade, att jag redan genomgått dem fyrehändigt med kormästaren. Under repetitionen satt fursten framför ett bord, på hvilket ett litet två oktavers harmonium var placeradt; bredvid detta låg taktpinnen. Precis klockan elfva inträdde sångarne

i största ordning och stillhet under kormästarens ledning. Ingen vågade i furstens närvaro yttra ett ord utan att vara tillfrågad. Noter sågs ingen ha; allt sjöngs och dirigerades utan till. Furst Galitzin angaf på harmoniet endast tonartens grundton, der efter måste sångarne göra sina insatser riktigt; han dirigerade sittande, dels, tänker jag, af bekvämlighet, dels af stolthet. Nu sjöngs för oss alla körerna, som vi hade att ackompanjera, och detta var hela generalrepetitionen. En konsertflygel egde ej fursten, och att begagna den gamla taffeln, som lätt kunnat inflyttas, tyckte han väl var för tarfligt. Jag mins, att under repetitionen lät fursten ryska skymf-ord hagla öfver sångarne, så att jag ofta blef ängslig och rädd att han skulle hugga till någon med taktpinnen. Efter slutad repetition lemnade sångarne på en vink af kormästaren rummet i samma ordning de kommit. Jag försökte att efter denna obehagliga repetition slinka undan, men blef genom en graciös handrörelse af fursten ännu en gång fjättrad vid min stol under det kormästaren stod vid bordet. Denne fick nu sina instruktioner rörande fortsättningen af färden, och dessa skulle jag också höra på. Programmet för de nästföljande dagarne var följande: han, fursten, reste samma afton vidare till Nischni-Novgorod; vi och sångarne skulle resa på söndags afton för att vara der måndags morgon; på tisdags afton skulle första konserten ege rum, på torsdags afton den andra. Punktum — och så blefvo äfven vi nådigast afskedade. Då kormästaren försäkrade, att fursten före sin afresa ej mer skulle återkomma, kunde jag fägnas mig åt att å nyo vara i besittning af det stora rummet. Och från detta njöt jag af en vacker anblick. Furstens halft förfallna slott, af hvilket för öfrigt ej en enda sten numera var hans tillhörighet, låg ganska högt, och man hade från andra våningen en praktfull öfverblick öfver en stor del af staden. På aftonen, när solen blodröd gick ned och belyste de många förgyllda kyrkkupolerna, ringdes söndagen in i alla kyrkor, och denna väldiga ringning under en sådan belysning gjorde ett öfvervåldigande intryck.

(Forts.)

Musikpressen.

För en röst med piano har utkommit:

Sjung med oss mamma. 3:e häftet. 18 små visor af A. T. Pris kr. 1,75. (Fr. Skoglund's förlag.)

J. E.—n. *O vor' jag en liten blomma* (ciss—fiss), ord af Effé.

För mansröster med piano:

Lindeman, Kristian: *Kantate* ved Trondhjems tekniske Læreanstalts 25-

aars-jubileum. Text af K. N—m. Klaverutdrag. (H. Moe's förlag, Trondhjem.)

Det nya häftet barnsånger af A. T. är lika förträffligt som de föregående, så till musik som text, och med lämpligt tonomfång (från ettstruckna c till högst e). Textförfattare angifvas inom klammer i följande innehållsförteckning: 1) A-e-i-o-u-y å-ä-ö; 2) Kissekatt; 3) Sockerbagaren; 4) Solvisa; 5) Hanseman; 6) Födelsedagsvisa; 7) Bocken och killingarne (efter norskan); 8) Olle i skogen (efter en dikt af v. Braun); 9) Lockvisa (Bj. Björnsen); 10) Blåsippor (Alfaro); 11) Den döda gåsungen (barnvisa af Tegnér); 12) Videvisan, 13) Raska gossar, 14) Julvisa, 15) Nyåret (alla fyra af Topelius); 16) I källbacken; 17) Majvisa (från tyskan); 18) Kung Gösta och dalkarlarna 1521 (efter en handskrift från 1600-talet). — Vallvisa (ord och melodi upptecknade i Vester-Dalarna); Den blomstertid nu kommer (ps. 394 enligt 1697 års koralpsalmbok); Som fåglar små (ps. 187 enligt Noréns och Moréns koralbok).

Bland de 18 sångerna är nr 1 tillägnad »sångfåglarna vid Djursholms skola». Födelsedagsvisan är en lycksningsång om barn (ett eller flere) till far eller mor. Psalmernas melodier äro rytmiskt satta, och på melodien till ps. 394 kunna, efter anvisning, följande psalmer sjungas: nr 36 (Svedberg), 183 (L. Wivallius), 224, 350, 392, 421 (alla fyra af J. O. Wallin) och 425 (Kohlros). Psalmerna äro väl valda för barn och utan någon pietistisk pjunkthet.

Sången af E—n är, efter uppgift, af en dilettant, men en som tydligt eger musikaliskt sinne såväl för melodi som harmoni. Den enkla, känsliga sången gör ett godt intryck, helst som ackompanjemang ingalunda är dilettantiskt trivialt. Priset är ej utsatt på nothäftet, som är tryckt hos Ahlström & Cederberg, Gefle.

Kantaten af Lindeman, organist och kantor vid Trondhjems domkyrka, är, såsom man ser, en tillfällighetskomposition, som icke heller synes pretendera allmänare spridning, då intet pris på densamma är utsatt. Kantaten består af 1) Inledningskör, 2) Bassolo och 3) Slutkör. Kantaten, ursprungligen skriven med orkesterackompanjemang, är ett godt arbete, melodiskt och uttrycksfullt, utan någon invecklad harmoni eller sökta effekter.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. Nov. 16. Thomas: *Mignon* (Wilh. Meister, Fredrik: hrr Lundmark, Henrikson), 204:e gng. — 17. Humperdinck: *Hans och Greta*. Mascagni: *På*

Sicilien (Santuzza: mlle Gherlsen; Toriddo: cav. Morello). — 18. Delibes: *Lakmé*. — 19. *Konsert*. 1) O. Byström: Symfoni, D moll; 2) Beethoven: Konsert för piano (hr Franz Rummel) och ork., Ess dur, nr 5, op. 73; 3) Söderman: »Tannhäuser», ballad för baryton (hr Lundqvist) och ork.; 4) Liszt: Fantasi öfver ungerska folkmelodier för piano (hr Rummel) och ork.; 5) Wagner: Ouverture till »Den flygande holländaren». — 20. Bizet: *Carmen* (Carmen: fru Linden; don José: cav. Morello). — 21, 24, 26, 29. Wagner: *Valkyrian*. — 22. Gounod: *Romeo och Julia*. — 25, 27, dec. 1. Flotow: *Martha* (lady Harriet, Nancy: frök. Kragballe, fru Linden; Lyonel, Plunkett, lord Tristan, domaren: hrr Ödmann, Sellergren, Brag, Grafström). — 28. *Konsert*. 1) Schumann: Konsert för piano (hr Rummel) och ork., A moll, op. 54; 2) Rameau: »Rigaudon de Dardanus», »Musette et Tambourin»; 3) Ole Olsen: Suite för piano (hr Rummel) och stråkorkester: Fanitull (Hexdans), Mazurka, Serenad, Humoresk, Fjäril; 4) Ole Olsen: Förspel till »Stig Hvide»; 5) Grieg: Konsert för piano (hr Rummel) och ork., A moll, op. 16.

Vasateatern. Nov. 15—27. Millöcker: *Söndagsbarnet*.

Musikaliska akademien. Nov. 24. *Konsert* af The Fisk Jubilee Singers. — 26. *Konsert* af fru Dina Edling; biträdande: grefvinna Mathilda Taube, fröken Alfild Larson, hrr Tor Aulin, V. Stenhammar, kör under direktör H. Håkansons anförande. — 29. *Romance-konsert* af fru Eva Nansen med biträde af pianisten frök. Caroline Bergh.

Vetenskapsakademien. Nov. 25. *Andra kammarmusiksoarén* af Aulinska kvartetten och hr V. Stenhammar. 1) L. Norman: Stråkkvartett, E dur, op. 20; 2) Louis Glass: Pianotrio, E moll, op. 19; 3) Beethoven: Stråkkvartett, op. 18, nr 6.

»Valkyrian», som nu gifvits flera gånger, visar sig vara omfattad med intresse af vår operapublik. Att något af helt annat slag äfven kan locka, visar den återupptagna operan »Martha», som med sina lättjutna melodier, sin lifliga handling erbjuder en angenäm aftenunderhållning. Fröken Kragballe är en behaglig lady Harriet, om och ladyn såsom sådan kunde mera framhållas och rösten stundom höres svag. Herr Ödmann har i Lyonel funnit en ny tacksam rol och paret Nancy-Plunkett ega goda representanter i fru Linden och hr Sellergren. Hrr Brag och Grafström äro ganska muntrande i sina komiska roller. Operan gick i allo väl under hr Hennebergs direktion.

Konserterna hafva under sista veckorna varit talrika och af framstående art. Den berömda pianovirtuosen Franz Rummel har uppträdt å två operakonsertser och en egen konsert i Musikaliska akademien. Utförandet af pianokonsertser af Beethoven, Schumann och Grieg å operan vittnade i första rummet om hans gedigna konstnärskap, och detta understöddes på bästa sätt af vårt hofkapell under hr Nordqvists säkra ledning. Med stort mästarskap spelade hr Rummel å första konserten Liszts »Fantasi öfver ungerska folkmelodier», hvilken liksom den å andra konserten gifna Schumann-konserten spelades af honom, då han lät höra sig här för sex år sedan. Första ofvan-

nämnda operakonsert inleddes med en symfoni af prof. O. Byström, komponerad 1870—72 och uppförd redan 1875 å k. operan men nu framträdande i omarbetadt skick, instrumenteringen är också fyllig och ofta af god klangverkan, synnerligast i det melodiska andantet. Första satsen håller sig mera till den äldre klassiska stilen, finalen afslutas högtidligt och egendomligt nog med den figurerade koralen »Höga majestät vi alla». Södermans vackra ballad »Tannhäuser» utfördes med känd talang af hr Lundqvist såsom mellannummer å denna konsert, som afslutades med Wagners uvertyr till »Flygande Holländaren».

Den andra operakonserten hade ett särskildt intresse genom att den värderade norske komponisten Ole Olsen vid densamma medverkade och lifligt dirigerade två af sina kompositioner, en Suite för piano och stråkorkester, hvori herr Rummel lemnade honom den bästa assistens, och uvertyren till hans stora opera, »Stig Hvide», en ungdomligt fantasirik komposition med originella idéer och stundom väl bullrande instrumentaleffekter, mycket fri i anläggningen. Suiten väckte stort bifall och två af dess nummer »Mazurka» och »Fjäril» bisserades. Ole Olson är här bekant sedan 1892, då »Sven Orädd» med hans vackra musik uppfördes å k. operan.

De bekanta gamla dansstyckena af Rameau gaf behaglig omväxling åt den intressanta konserten, som borde ha varit mera talrikt besökt.

Vid fru Edlings konsert var naturligtvis Musikaliska akademins sal fullsatt; konungen och kronprinsen samt prinsarne Carl och Eugen voro närvarande. Den omtyckta, utmärkta sångerskan sjöng under aftonen »Per la gloria» af Giov. Bononcini, »Jomfruen under linden» af Peterson-Berger, Wiegenlied af Ries, »Det vet ingen» af Iv. Hallström samt solot i de båda körsångerna: Normans »Rosa rorans bonitatem» och Södermans »Hjertesorg», hvarjemte hon tillsammans med grefvinna Taube sjöng den stora duetten ur »Norma». Detta nummer, utfördt med så härliga röster och i allo konstnärligt, var soaréns glanspunkt. Grefvinna Taube sjöng äfven Geijers »Natthimlen» och en vacker, i äkta fransk stil hållen sång »Voici la brice» af Lago, utmärkt ackompanjerad af tonsättarinnan sjelf, professorskan Netzel. Konsertmästare Tor Aulin väckte stort bifall med sina kompositioner, Andante och Tarantella, ypperligt spelade liksom de af honom och hr Stenhammar utförda 2 första satserna ur Brahms sonat i A dur för violin och piano. Förtjenstfullt ackompanjerade fröken Alf. Larson till sångerna, och körerna gingo väl under dir. Håkansons ledning. D.n älskvärda konsertgifvarinnan hyllades med blom- och rikt bifall som till slut af

henne lönades med en extrasång, Griegs lifliga visa »God morgon». De öfriga medverkande, i första rummet grefvinnan Taube, voro äfven föremål för varma bifallsyttringar.

Fru Eva Nansens Romanskonsert var besökt af en publik, som fylde salongen och bevistades af konungen, kronprinsen samt prinsarna Carl och Eugen. Den behagliga sångerskans första nummer gjorde ej synnerligt intryck, men mer och mer under aftonens lopp entusiasmerades publiken af hennes varma, uttrycksfulla föredrag med en behaglig röst, som äfven genom en förträfflig drill visade sig väl utbildad. De vekt känsliga likasom de friskt lifliga sångerna utfördes alla med ett mästernskap, hvars storhet låg i det sanna, nobla och varmhetade uttrycket, vare sig det gälde Griegs Barnlige Sange, »Lok», »Kveldsang for Blakken» m. m. eller Selmers »Modersorg», Neuperts »Syng mig hjem», Schuberts »Erlkönig» och »Doppelgänger», Sjögrens »Och inte vill jag sörja», Sindings »Fuge», »Rav», »Viel Träume», Ag. Backer-Gröndahls »Al verden skall synge», Per Lassons »Træet». Den unga pianisten fröken Caroline Bergh ackompanjerade utmärkt och spelade solo med schwung och stor färdighet Vals af Moszkowski, »Hun dandser» af Grieg och Liszts »Rigoletto-Fantasi». Föredraget af Beethovens »Sonate Pathetique» störde det för öfrigt goda intrycket af hennes spel.

2:a kammarmusiksoarén var mindre besökt än den föregående, måhända beroende på operans första »Martha»-föreställning. Soarégifvarne hade emellertid att glädja sig åt lifligt och förtjent bifall för utförandet. Soarén inleddes med L. Normans stråkvartett n:o 1, tillägnad Aug. Lennmark. Den gedigna tonsättaretalangen och det klassiska formsinnet hos komponisten framträder här fördelaktigt jemte en melodisk uppfinning, som dock ej är frukten af någon högre inspiration. Bästa intrycket göra de båda sista satserna. Pianotriön af köpenhamns-komponisten Louis Glass är med skäl omtvistad derstädes. Djerf anläggning, blixtrande idéer, framskyntande vackra melodiska glimtar göra triön intressant nog, men extravaganserna i form och hamoniska effekter verka störande och väcka mera öfverraskning än musikalisk njutning. Bästa intrycket gjorde Scherzot. Slutnumret utgjordes af Beethovens välbekanta B durs-qvartett op. 18 n:o 6, berömd särskildt för sin sköna »Malinconia».

Från in- och utlandet.

Kungl. operans nästa nyhet, Massenets fyraaktsopera »Manon», kommer troligen till uppförande under senare hälften af denna månad.

Fru Eva Nansen, som man trott skola gifva en andra konsert strax efter den första, å hvilken den förträffliga sångerskan skördade så stort bifall, lär återkomma hit nästkommande januari för att då konserteras.

Vilh. Stenhammars och Knut Bäckes första musikafton eger rum den 7 dec. kl. 8 e. m. i Vetenskapsakademiens hörsal med biträde af fröken Selma Ek, herr T. Aulin, A. Bergström och B. Carlson. Programmet upptager fransk musik af Rameau, Couperin, Godard, Bizet och Saint-Saëns. Abonnemangssamt lösa biljetter säljas i Abr. Lundquists k. hofmusikhandel.

Caval. Morello och m:lle Gherlsen, de främmande artisterna, hvilkas gästspel å k. operan denna höst är väl bekant, komma att under sin vistelse här meddela sångundervisning, såsom en annons å sista sidan, hvartill vi hänvisa, gifver till känna.

Presentkort å Svensk Musiktidning äro en lämplig julklapp — för hela året — till musikalisk ungdom, musikvänner och musikaliska hem. Korten finnas till 5 kronor (årsprenumeration) att tillgå å tidningens expedition, Kamakaregatan 50, i bok- och musikhandeln.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande. Till den af sällskapet utlysta pristäflan, för hvilken tiden utgick i lördags, hafva inlemnats ej mindre än 57 kvartetter och körer, hvilket stora antal torde visa ett lifligt intresse för kvartettkomposition och kvartettsång. Kompositörerna täfla om tre pris, ett å 250 kr., ett å 100 samt ett å 50 kr., och komma de inlemnade kvartetterna att granskas af f. statsrådet G. Wennerberg, professor Ivar Hallström och hofkapellmästaren R. Henneberg.

Hallén-konserter. Hofkapellmästaren Andreas Hallén gaf under förra månaden kyrkokonserter i Norrköping och Linköping, å hvilka utfördes solo- och körsång. Körerna gingo förträffligt ehuru tiden för inöfningen varit kort. Såsom solist biträdde fröken Gudrun Torpadie och vann mycket erkännande.

Sigrid Arnoldson uppträder för närvarande på hofteatern i München och har i synnerhet rönt stor framgång i »Mignon».

Arbetareinstitutets konserter höra till dem, som alltid locka »fullt hus», ehuru med samma program två söndagar å rad. Den ofantligt billiga inträdesavgiften gör dertill mycket, men denna är beräknad för den speciella åhörarkrets, som dessa konserter afse att fagna med en ädel konstnjutning. Konserterna stå sålunda egentligen utom

det stora konsertväsendet i hufvudstaden. Denna förtjenstfulla skapelse af Arbetareinstitutets stiftare och skyddsande, dr Anton Nyström, har ökat den tacksamhetsskuld, hvari man står till den nitiske människovännen för hans sträfvan att upplysa och förädla en samhällsklass, som så länge varit tillbakasatt, men i vår tid ej rättvisligen kan klaga öfver brist på sympatier. Institutets konserter förtjena verkligen uppmärksamhet, och endast bristande utrymme har hindrat oss att under denna höst påpeka desamma. Konserten i söndags hade ett särskildt intresse. Den inleddes med Mozarts sköna klarinettqvintett, hvari första violinen sköttes på ett utmärkt sätt af hr Hugo Alfvén; öfriga medverkande voro herr J. Ruthström, E. Landström, C. Petterson och H. Kjellberg. Särskildt må utförandet af klarinettpartiet berömmas. Programmet upptog för öfrigt violoncellnummer af Scharwenka och Golterman, utförda af den skicklige unge violoncellisten Pettersson, det första stycket ackompanjeradt på orgel af fröken Hildur Liedberg, det andra på piano af fröken Märtha Ohlson. Herr G. Stark föredrog med sin präktiga basröst, ehuru för aftonen indisponerad, mycket uttrycksfullt Sjögrens vackra »Bergmanden» m. m. Märkliga och högst intresseväckande nyheter voro duetter för violin och piano af Arbetareinstitutets föreståndare, dr Anton Nyström, som till sin kända mångsidighet nu lade en ny begåfning: tonsättarens. Af honom upptog programmet först en ballad: »Ett lif med dess vaxlingar, dess sorger och fröjder», ett längre, känsligt melodiskt och underhållande stycke, som utfördes särdeles väl af hr Alfvén och den unga, skickliga pianisten fröken M. Ohlson. Numret väckte stormande bifall och bisserades i sin helhet. De andra styckena af dr Nyström, en »Berceuse» af elegisk natur och en »Mazurka», väckte äfven förtjent bifall, utförda af samma artister, och tonsättaren blef jemte dem flera gånger inropad.

Bland å föregående konserter gifna nummer af större intresse må nämnas en stråkvartett i A moll (manuskript) af dr A. M. Myrberg, Sällskapsqvartett nr 4 af Herman Berens s:r (piano fyra händer, violin, violoncell) samt ensemblesång ur Rossinis »Stabat mater». Goda krafter har dr Nyström förvärfvat i flera unga framstående förmågor och bekanta musikidkare. Utom förut omtalade kunna bland dem nämnas sångarne herr R. Sätterholm och A. Asplund, fru Hildur Bodorff, violinisten fröken A. Hallström m. fl., att endast hålla oss till denna säsongens prestationer.

Tor Aulins andra violinkonsert (A moll) var nyligen föremål för en berömmande kritik af Louis Bädecker i

den ansedda tidskriften *Musikalisches Wochenblatt*, hvori det heter:

»Denna konsert är ett verk af en komponist-virtuos, som i denna sin dubbla egenskap dokumenterar sig som en förträfflig konstnär. Det är den musikaliska tanken, som är dominerande i hans stycke; afsigten att i form och uttryck tränga igenom till en viss egendomlighet är omisskännelig, och i kombinationerna spåras öfver allt lätthet och säkerhet. Endast orkesterackompanjemang synes emellanåt nästan gifva för mycket af det goda.»

Den talangfulle konstnären lär för närvarande arbeta på en tredje konsert, med hvilken vi antagligen på nyåret få tillfälle att här göra bekant-skap.

Göteborg. På Stora teatern har af musikpjäser H. Selanders sällskap uppfört Strauss' »Zigenarbaronen» och Millöckers »Tiggarestudenten» under senare hälften af november. Den 19 nov. gafs här en »Scholander afton» och fru Nansen gaf d. 21 och 23 med biträde af pianisten frök. Caroline Bergh konserter, hvarvid den norska romanssångerskan skördade entusiastiskt bifall.

Från våra grannländer.

Kristiania. Nov. 15—30. Kristiania teater har af pjäser med musik endast uppfört »Macbeth» under sista hälften af november. På Eldorado-teatern har Fröbergsska sällskapet uppfört »Jorden rundt på 80 dagar», »Röverne» och »Storhertiginnan af Gerolstein», hvori fru Anna Pettersson-Norrie börjat gästspel. Vid norska studentsångföreningens förut omnämnda konsert d. 21 nov. till firande af dess 50-åriga tillvaro utfördes endast norska sånger af Reissiger, Winge, Kjerulf, Winterhjelm, Nordraak, Svendsen, Selmer och Grieg. Konserten upprepades ett par dagar senare. »Författarnes Höstmessa»-konsert d. 16 nov. hade följande program: 1 Iver Holter: kantat för solo, kör och ork. (ord af Caspari); 2 Chopin: Pianokonsert, E moll (fru Nissen); 3 Mozart: aria ur »Figaros bröllop» (Lammers); 4 Wagner: Förspel till »Lohengrin». — En musiksoaré gafs d. 29 af sångerskan Alma Bjarne-Lund med biträde af frk. Gerda Grönberg, pianisten frk. Goplen och studenterföreningens orkester. Musikföreningen gaf sin 3:e konsert d. 30 nov. Programmet upptog: 1 »Roma», orkestersuite (1:a gång); 2 Schumann: Pianokonsert, A-moll (hr Martin Knutzen); 3 Wagner: Sörgmarsch ur »Götterdämmerung.»

Trondhjem. Lindbergska sällskapet har nyligen härstädes uppfört »Peer Gynt».

Helsingfors. 15—28 nov. Teatrarna ha ej haft några musikpjäser på spel-listan under sista veckorna. — Filharmoniska sällskapet har gifvit några populära konserter, hvarvid bl. a. operasångaren Oscar Lomberg biträdt. Vid musikföreningens konsert d. 25 nov. upptog programmet: H. de Melcer: Pianotrio G-moll (hr Melcer); 2 Lalo Andante och Intermezzo ur violinkonserten »Symfonie Espagnole» (hr Kibلمان); 3 Beethoven: Sonat nr 101 A-dur (hr Melcer); 4 Saint-Saëns: »Le Cygne», H. Becker: Menuett för violoncell (hr Fohström); 5 Chopin: Nocturne, Dessur, Schubert-Liszt: Erbkönig (hr Melcer). — Den 25 nov. konserterade sångerskan Elsa Norring med biträde af hr Merikanto och Filharm. sällskaps orkester.

Köpenhamn 15—29 nov. Under denna tid har kgl. teaterns spellista upptagit: »Et eventyr paa fodreisen», »Liden Kerstin», »Drot og Marsk», »Elverhøj» och »Bajadser» samt balletten »Valkyrien».

På Casinoteatern uppfördes 24 nov. för första gången Zumpes operett »Farinelli» med fru Emma Berg som Manuela, hvilken roll för henne blef en ny triumf.

Flera Palä-konserter under Joach. Andersons ledning ha gifvits på onsdagar och söndagar. Å en af dessa ha endast Wagnerkompositioner, å en annan endast Beethovenkompositioner utförts. Å Wagneraftonen biträdde den bekante pianovirtuosen Arthur Friedheim och sångerskan fru Madelaine Friedheim. Konserter ha för öfrigt gifvits af pianisten Dagmar Lebrecht, biträdd af sångerskan Käthie Adler, af fröken Tora Hvass med bitr. af konsertmäst. Fr. Hilmer och prof. Neruda, af kapellmusik Ludv. Holm, bitr. af pianisten fru Marie Dahl och sångerskan Margarethe Boye. Folkkonserter ha gifvits, vid hvilka fru Oselio-Björnson och frök. Frida Schytte medverkat. Första kammarmusiksoarén af Svendsen-Neruda kvartetten gafs d. 25 nov. Den 30 november egde Joh. Svendsens och kgl. kapellet 1:a symfonikonsert rum såsom medverkande vid denna konsert uppträdde den berömda pianovirtuosen Ferruccio Busoni.

Fröken Febea Strakosch, den unga bekanta sopransångerskan, syster till impresario Carl Strakosch, gör för närvarande stormande lycka med sin glänsande stämma vid Lafonska operasällskapet i Nizza, hvars primadonna fröken Strakosch är. Som gäst vid sällskapet uppträder under vintersäsongen Adelina Patti.

Leipzig. »Donna Diana», komisk opera i tre akter af E. N. Reznicek, har här vid första uppförandet, liksom annorstädes, väckt mycket bifall. Libretton är, efter Moretos liknämnda lustspel, af komponisten själf författad. Komponisten visar stor lyrisk begåfning i denna opera, hvars musik eger verkligt komiskt stil och är förträffligt instrumenterad. Ett högst

ansläende nummer, »Valsintermezzo» i andra akten, bisserades, och komponisten blef föremål för stormande ovationer.

Dödsfall.

Oberthür, Carl, utmärkt harpvirtuos, född den 4 mars 1819 i München, har nyligen dött i London, dit han flyttade 1844 efter att förut ha verkat i Wiesbaden, Zürich och Frankfurt a. M. I London hade han stort anseende som virtuos och lärare samt var solist hos drottning Victoria. Han har komponerat en mängd konsert- och solostycken för harpa, en harpqvartett, en nocturne för tre harpor, trior för harpa violin och violoncell, pianostycken och sånger, en messa, uvertyrerna »Macbeth» och »Rübezahl», legenden »Lorelei» med harpa och en opera »Floris de Namur», uppförd i Wiesbaden.

Tausch, Julius, professor, född den 15 april 1827 i Dessau, lärjunge der af Fr. Schneider, död den 13 nov. i Bonn, dit han flyttade 1890 efter att han såsom Schumanns efterträdare varit dirigent för Düsseldorf's sång- och musikförening 1853—90. Hans körverk och sånger ha varit mycket sjungna. Han har dessutom komponerat musik till Shakespears »As you like it», pianostycken m. m.

Zarzycki, Alexander, direktör för konservatoriet i Varsjav, född derstädes 1840, har nyligen aflidit. Z. var pianist och komponist, är mest bekant för sin af de flesta violinvirtuoser gerna spelade Mazurka.

Ett och annat från musik-verlden.

Första programmet till »Trollflöjten» vid denna operas allra första uppförande, hvilket skedde i Wien, var af följande lydelse:

»I dag fredag den 30 september 1791 skola skådespelarna vid k. k. teatern å Wieden hafva äran att för första gången uppföra

Trollflöjten,

stor opera i två akter af Emanuel Schikaneder.

Musiken är af hr Wolfgang Amadeus Mozart, kapellmästare och verklig k. k. kammarmusikkompositör. Hr Mozart kommer af högaktning för en nådig och hedervärd publik samt af vänskap för styckets författare att i dag själf anför orkestrern.

Operans text, som är försedd med två kopparstick, där hr Schikaneder är framställd som Papageno efter den

verkliga kostymen, säljes vid teaterkassan för 30 kreutzer.

Hr Gayl, teatermålare, och hr Ness-thaler, dekoratör, smickra sig af att med största möjliga konstnärlighet hafva arbetat i enlighet med styckets föreskrifna plan.»

Redan ett par månader därefter, den 5 december 1791, hade den store tonsättaren skattat åt förgängelsen.

Peder Schram, den nyligen aflidne danske operasångaren, hvars namne, som bekant, gått till efterverlden såsom en af Danmarks störste hjeltar, skref en gång med tanken på detta förhållande:

Jeg har et Navn. berømt i Danmarks Rige, Et Heltens navn, husk Danmarks Vovehals. Det kan desværre ej om mig man sige, Jeg blev kun Danmarks Riges Skraalehals!

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å Expeditionen.

Cav. Morello och Mlle Gherlsen

erna på uppmaning af flera framstående medlemmar af konstnärsvärlden och den högre societeten, anordna en kurs, omfattande undervisning i **naturlig tonbildning, bel canto** och **lyrisk deklamation**. Närmare upplysningar meddelas från 10 till 12 f. m. samt från 5 till 7 e. m. **Humlegårdsgatan 17, 1 tr. upp.**

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik,
Göteborg,

etablerad 1843,
Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA . . . 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBORG 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å Industriutställningen i Göteborg 1891

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS.! Den enda svenska pianofabrik, som vid täflan **alltid** erhållit **högsta** priset. **OBS.!**

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst fem år för instrumentets hållbarhet och varaktighet.

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor**. Gamla instrument tagas i utbyte.

Kurs i **plastik** samt undervisning i **sång** efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roller**, med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

Signe Hebbe

Sturegatan 24, Stockholm.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmोनier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners världsberömda Flyglar, samt Bö-nischs & Steinweg Nachfolgers utmärkta Pianinos.

Passande julklapp!

Presentkort

Svensk Musiktidning

— 1896 —

16:e årgången

säljes å 5 kronor å tidningens Expedition, Kammakaregatan 50. — Requisition med inneslutna 5 kronor (icke i postmärken) expedieras genast. — Presentkortet få äfven köpas i bok- och musikhandeln.

OBS. Denna vårt lands enda facktidning för musikbildningens befrärvande borde ej saknas i ett bildadt musikaliskt hem. Tidningen, hvars innehåll är populärt, instruktivt och underhållande, är försedd med goda porträtter och musikbilaga (Musikalium med piano- och sångstycken).

Oscar Lejdström,

Sånglärare.

Mäster-Samuelsgatan 35.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Kammakaregatan 50, n. b.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 2—3 e. m. **Frans J. Huss.**

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten enhälligt vitsordade för att vara de bästa i Norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken. Kontor och utställning i Stockholm: Mästersamuelsgatan 24.

Innehåll: Franz Rummel (med porträtt). — Anteckningar om Stora teatern i Göteborg och Vasateatern i Stockholm af Johannes Svanberg. — Följetong: En furstlig konsertgiffvare, af H. Mund (forts.). — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödstall. — Ett och annat från musikvärlden. — Annonser.